

Pred sprejemanjem dopolnil statuta ZP

»ZA« in »PROTI«

V času uveljavljanja gospodarske reforme se pripisuje največji pomen razvoju samoupravljanja zlasti kot osnovne osebne pravice delovnega človeka do prisvajanja dela dohodka (delitev po delu). Zato mislim, da je čas za odkrit pogovor o stopnji, ki jo je doseglo samoupravljanje v ISKRI, kakšen je njegov vpliv na poslovni uspeh, poslovno varnost, gospodarske procese, osebni standard in odnose v ZP. Istočasno bom prikazal nekatere pomanjkljivosti, ki deloma ovirajo njegov uspešen nadaljnji razvoj in hromijo nadaljnjo uspešno rast ZP kot gospodarske enote.

Prav gotovo je v letu 1966 računovodji prizadetih organizacij decentralizacija upravljanja pokazala svoje prednosti. To se odraža v poslovnem uspehu, ki ga je ZP doseglo v tem letu v primerjavi z letom 1965. Po ocenah je porasla proizvodnja za 21 %, dohodek 30 %, OD 33 %, OD zaposlenega 23 %, ostanek dohodka 20 %. Ta uspeh je pogojen z boljšim gospodarjenjem organizacij in finančno politiko podjetja, ki je uspela obdržati skoraj stalno likvidnost vseh organizacij. Vendar kljub decentralizaciji ni bil odpravljen osnovni razlog za nezadovoljstvo s staro obliko podjetja — prelivanje sredstev. Boljše je le to, da za leto 1966 vemo, kam in koliko je bilo prelitih sredstev posameznih organizacij. To je pa prav gotovo premalo, da bi lahko govorili o ekonomskih odnosih znotraj ZP.

V statutu je poleg poslovnega načela likvidnosti tudi načelo poslovne varnosti, ki naj bi zagotavljalo nemoteno poslovanje in zmanjšanje poslovnega tveganja na osnovi zbiranja finančnih sredstev v skupnem skladu ZP. Vsi vemo, da v letu 1966 ni bil formiran noben skupni sklad, ki jih določa statut, ker so sredstva zamrznjena na starem žiro računu.

Samoupravni organi ZP so kot prioriteto nalogo pred strokovne službe postavili prav reševanje finančnih problemov (deblokada starega žiro računa in sanacija zaloga). Ker pa je načelo likvidnosti osnova za nemoteno tekoče poslovanje in predvsem proizvodnjo, je bilo na tem računu prelitih prek 1 milijardo sredstev za poravnave obveznosti za staro poslovanje v tekoče poslovno leto. Na takšno prelivanje so dali pristanek samoupravni organi ZP in se je izvajalo sporazumno z direktorji in

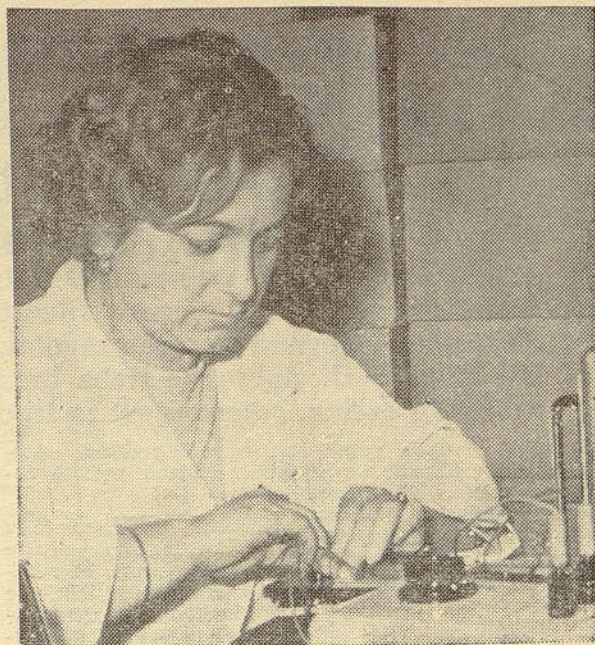
sti, ki niso majhne, med katerimi pa je precejšen del neuporabnih obveznosti med organizacijami znotraj samega ZP. To pa je tisto, pri čemer se čuti vsak član kolektiva ZP prizadet, ker večinoma plačuje račune za ekstenzivno gospodarjenje prejšnjih let, na katero takrat ni mogel bistveno vplivati. Neumestno pa je tolmačenje, da je za to v celoti odgovorna uprava ZP oziroma neka nevidna ISKRA »tam zgoraj«.

Zavedati pa se moramo, da je lahko takšna »finančna politika« samo začasna in da je treba čimprej preiti na suvereno razpolaganje s sredstvi, s katerimi gospodarijo posamezne organizacije. Takrat se bo pojavilo prelivanje sredstev samo kot namensko vlaganje z določenim ekonomskim smotrom.

Važno je še eno dejstvo: ZP je pravni naslednik starega podjetja (do konca leta 1965) ISKRA. S tem je dolžno poravnati vse stare obvezno-

Napak bi bilo, če bi pri ocenjevanju pomena samoupravljanja v ZP izpustili vprašanje medsebojnih odnosov. Rečem lahko, da so se v primerjavi z odnosi od začetka l. 1966 bistveno izboljšali. Skozi vse leto pa je bilo čuti pritožbe organizacij na neporavnavanje medsebojnih obveznosti. Čeprav je stalno opravičilo kronično pomanj-

(Dalje na 6. strani)

Tov. Marija Kocjančič pri umerjanju uporov

Samoupravljalcem ustrezno gradivo za obravnavo

Na nekaterih sejah upravnega odbora podjetja smo zasledili, da posamezni, sicer redki povabljeni poročevalci prihajajo na seje UO ZP s pomanjkljivimi poročili in v pretežni meri poročajo ustmeno. Z izgovori, ki jim ni vselej verjeti, češ da ni bilo dovolj časa za analizo in zatem natis celotnega poročila, razdele kar na sami seji nekaj zgoščenih pismenih podatkov in pojasnil, misleč, da bodo zadostovala članom UO; vsa ostala manjkajoča dopolnila pa nato osvetljujejo v diskusijah z odgovori na zastavljena vprašanja.

Vzlic temu, da smo na tem mestu med drugim tudi že grajali to pomanjkljivost, se način poročanja pri nekaterih ni premožnil na bolje.

Verjetno nekateri še vedno menijo — vsaj drugače si takega postopka ne da razlagati — da za samoupravne organe ne kaže izgubljati preveč truda in besed. Zahvaljujoč se strokovnjakom posameznih področij — tako menijo — naj bi samoupravljalci nekako avtomatično sprejemali zaključene predloge na bazi golega zaupanja, seveda brez izčrpnih pojasnil in konkretnih podatkov — skratka brez dokumentacije. Čim manj znana bo problematika samoupravnim organom, tem hitreje bo sprejeta, tem laže bo šla »skozi«.

Seveda je tak rahlo špekulativen postopek živo nasprotje koncepciji samoupravljanja in njeni dejanski vlogi vodenja poslovne politike. Vloga odbornikov še zdaleč ni pasivna, marveč aktivna, bazira pa vsekakor na dobro pripravljemem in natančnem pismenem gradivu.

Člani UO ZP morajo zato prejeti celotno dokumentacijo za vsako točko dnevnega reda seje najmanj teden dni prej, da lahko problematiko temeljito preštudirajo in se morebiti tudi s kom drugim, npr. z volilci, posvetujejo o določenih različnih mnenjih in predlaganih zaključkih.

Študij pismenih materialov zato nihče ne sme omalovaževati, ker nasprotuje učinkovitemu reševanju tekoče problematike in hkrati jemlje samoupravnim organom veljavo ter ustvarja nezaupanje. Ne oziraje se na to, da je pravočasno oddajanje kompletne pismene dokumentacije stvar reda in ustaljenih navad, ki jih ni moč samovoljno in brez objektivnega opravičila prekršiti, bi bilo že zaradi večine poročevalcev, ki tak red dosledno spoštujejo, potrebno uveljaviti proti kršilecem določene sankcije, če bi se to ponavljalo še naprej.

Umesten je zato sklep predsednika UO ZP, da bodo v prihodnje še pred sejo zavrnila vsako posamezno točko dnevnega reda, kjer člani UO ZP ne bodo dobili izčrpnih in pravočasno celotne dokumentacije za pretres in obravnavo.

M. K.

8. februar slovenski kulturni praznik

umetniške izpovedi in kulturne ustvarjalnosti sploh.

Pred 22 leti je vodstvo osvobodilnega boja proglasilo dan Prešernove smrti za slovenski kulturni praznik. S tem dejanjem je že med borbo izpričalo svojo privrženost kulturni tradiciji, obljubilo je, da bo uresničevalo njeno humanistično izročilo in izpovedalo prepričanje, da je nasprotje med duhovno veličino slovenskih kulturnih tvorcev in klavarno slovensko resničnostjo njihovega časa dokončno ukinjeno. Slovenski kulturni praznik je priznanje neprecenljivega prispevka kult. ustvarjalcev pri oblikovanju slovenske in obče človeške ideje, ki živi v nas in hkrati obračun z našim osebnim in družbenim odnosom do

Res je, da je rojstvo ideje vselej lepše kot rojstvo stvarnosti. Govorijo in pišejo o komercializaciji družbe in še posebej kulture in o razdorih med teorijo in prakso. Vse to terjaja od nas pozitivno formulacijo družbene kulturne politike. Razvoj socialističnih odnosov je danes odvisen predvsem od kulture, morale in znanja. Skrb za kulturo človeka postaja kriterij za socialistično zavest posameznika in demokratično socialistično smer družbe. Razumljivo je zato, da na Prešernov dan že nekaj let odpiramo bistvena vprašanja našega kulturnega življenja, ki posegajo v razmerje med kulturo in politiko, med vizijo in izpovedjo umetnika ter družbeno resničnostjo.

Osebnost nesoglasja namesto predlogov za rešitev problematike v tovarni

● Skopo, zgolj statistično poročilo ● Zveza komunistov ni odigrala svoje vloge v tovarni ● Potrebno bi bilo enotno, energično urejevanje pomanjkljivosti in problemov ● Z dodatnimi uslugami je treba zagotoviti delo vsem članom kolektiva ● Disciplino je treba brezpogojno izboljšati in uveljaviti osebno odgovornost za izpolnjevanje nalog ●

Drugega februarja popoldne je bila v obratni menzi v Horjulu letna konferenca Zveze komunistov tovarne elektronskih merilnih instrumentov, katere so se kot gostje udeležili tudi podpredsednik občinske skupščine, pol. sekretar občinskega komiteja ZK Ljubljana-Vič, član tega komiteja in sekretar Zveze komunistov združenega podjetja. Na konferenci so bili nadalje navzoči tudi nekateri nečlani ZK, ki so ob koncu posegli tudi v obširno, a ne povsem plodno razpravo.

Po uvodnih formalnostih je sledilo dokaj skopo poročilo sekretarja osnovne organizacije za čas od decembra 1965 do danes, obsegajoče najaktualnejše zunanje politične dogodke ter statistično poročilo. V tem delu je bil obravnavan tudi predlog, naj bi se Zveza komunistov v tovarni združila s krajevno organizacijo ZK, kakor so ponekod to že storili in se že kažejo boljši delovni rezultati. Člani ZK tovarne v Horjulu so se načelno strinjali s predlogom, vendar so izvolitev članov skupnega sekretariata in novega sekretarja odložili za bližnji ponovni sestanek, na katerem bodo stvar znova predebatali.

Pravzaprav edina zares nadrobno obravnavana točka dnevnega reda, je bilo vprašanje notranjih odnosov v tovarni. Poročilo sekretarja je pri tem obsegalo z dokumenti podprto poročilo komisije.

Kot vemo že iz drugih poročil in analiz, se horjuljska tovarna nahaja v zelo težkem položaju, glede na to, da je skoraj zastala prodaja njenih elektronskih merilnih instrumentov, industrijske televizije in drugega. Iz teh razlogov in glede na letošnji proizvodnji plan, manjši od lanskega, se je izkazalo, da je okrog 30 preveč zaposlenih. Skratka — položaj je postal takšen, da terja nujne in zelo učinkovite ukrepe, čeprav predvidevajo, da bo v bližnji prihodnosti, zlasti na račun nekaterih prometnih mednarodnih kooperacij in delitve dela tovarna v Horjulu spet normalno zaživela in bodo delavci imeli zagotovljeno delo. To naj bi se zgodilo v aprilu in maju, do tačas pa bi morali za vse zaposlene najti drugo delo, uslužnost-

no, da ne bi prišlo do odpustov in znižanih osebnih dohodkov.

Komisija, formirana še v času, ko je bilo podjetje Iskra enotno, naj bi analizirala vzroke za bližajoče se kritično stanje v tovarni, kakor tudi pojave slabih medsebojnih odnosov med vodstvenim kadrom in pomanjkljivosti v nekaterih službah. Vrsto teh ugotovitev, oz. pomanjkljivosti so obravnavali tudi samoupravni organi in so bile le-te v precejšnji meri odpravljene. Ostala pa so predvsem škodljiva trenja med vodstvenim kadrom, kar nedvomno še poslabšuje položaj, v katerem se danes tovarna nahaja.

Nepoznavalcu podrobnosti v teh medsebojnih odnosih med vodstvenim kadrom v tovarni, je težko, če ne celo nemogoče, objektivno presoditi, kdo ima prav in kdo je glavni grešnik. Vsekakor pa je stanje za tovarno kritično, kakor najbrže še nikoli v letih njenega obstoja in zato ne bo odveč misel, da bi bilo v takšnem položaju umestnejše na konferenci ZK, pa tudi na drugih v tovarni, razpravljati o problemih, ki neodložljivo terjajo učinkovito rešitev in tudi najti konkretne rešitve, od katerih je odvisna nadaljnja perspektiva tega delovnega kolektiva.

Tehtanje dejstev in krivde naj bo stvar drugih, za to poklicanih, kot opazovalec na konferenci pa lahko k stvari rečem le to, da bi bilo mnogo bolj koristno za celotni kolektiv, ko bi dolgotrajno in razvlečeno debato posvetili prav pereči problematiki tovarne, saj bi ob konkretnih rešitvah za njo, zbledela prav gotovo tudi trenja med vodstvenimi, kolektiv pa bi se spet pomiril in se z voljo in zanesljivim pogledom v prihodnost lotil svojih nalog.

Nedvomno drža ugotovitev delavca, ki je ob koncu konference, kot nečlan ZK, jasno povedal, da nesoglasja med vodstvenimi ustvarjajo v kolektivu zelo slabo in škodljivo vzdušje, v katerem nihče nima pravega delovnega poleta niti volje, ker ne ve, kako bo z njim prihodnje dni. Prav iz teh razlogov je v marsičem padla disciplina v tovarni, kar bodo tudi ob boljših delovnih pogojih in rešitvi problematike proizvodnega pro-

grama, le težko znova vzpostavili na potrebno višino.

Direktor tovarne je dal samoupravnim organom v pretes nepreklicno ostavko, z obrazložitvijo vzrokov za to svojo odločitev. Delavski svet je na svojem zadnjem zasedanju o direktorjevem odstopu razpravljaval in ga sprejel na znanje. Tudi na konferenci ZK je direktor znova pojasnil motive, zaradi katerih je sklenil odstopiti s svojega položaja, med katerimi je tudi navedel kot delni vzrok nesoglasja med vodstvenim kadrom, kar mu je dejansko otežkočalo poslovanje. S tem v zvezi je de-

lavski svet zadolžil upravni odbor in direktorja, ki naj na položaju direktorja ostane do imenovanja novega, vendar najdlje 6 mesecev, naj skupno razčistita odnose, ki so škodljivi za tovarno in pri tem ustrezno in dosledno ukrepata.

Trditev, da sklepov samoupravnih organov niso izvajali, je v svojih izjavah ovrgel direktor tovarne, ki je natančno obrazložil, kako je teklo izvajanje posameznega sklepa, kako je bil realiziran, oz. katerega sklepa iz tega ali onega vzroka ni bilo še moč izpeljati.

Na konferenci je nadalje bilo ugotovljeno, da način, kako je komisija zbirala gradivo in izvajala analizo stanja v tovarni, ni bil najboljši. ZK bi morala biti analizador dejanskega stanja v tovarni, graditelj medsebojnih odnosov in pobudnik za iskanje rešitev za nastale probleme v tovarni.

Čeprav je razprava trajala malone do 22. ure zvečer (od 14.30 ure) na konferenci pravzaprav ni bilo besede o tem (razen izjavjanj vodje tehničnega sektorja, ki je napovedal lepšo perspektivo na osnovi nekaterih mednarodnih kooperacij v prihodnosti, kako bo delovni ko-

lektiv prebrodil sedanji položaj in mesece do takrat, ko naj bi imel spet dovolj dela in zagotovljen zaslužek po svojem delu. Menim, da je bila v tem velika pomanjkljivost konference ZK, saj je delovni kolektiv nedvomno pričakoval od nje jasne besede, kako in kaj je bilo ukrenjeno, da bi ne prišlo do odpustov odvisnih delavcev in do znižanja osebnih dohodkov zaposlenih.

Namesto tega je pretežni del razprave zajemal nesoglasja in slabe odnose med vodstvenim kadrom, pa kljub temu tudi na tem področju ni prišlo do bistvenih zaključkov, kajti posamezni člani zveze komunistov niso odločno obsodili tistega, kar je vredno obsoje in podprli tistega, kar bi morali podpreti.

Konferenca je edino sklenila, da se bodo člani ZK v bližnji prihodnosti spet sestali in nadaljevali razpravo o krivdi posameznikov za trenja in slabe odnose med vodilnimi, direktor tovarne pa naj skliče sestanek vodilnih uslužbencev, predsednikov DS in UO ter družbenopolitičnih organizacij v tovarni, kjer naj nastale probleme dokončno proučijo in razrešijo. — C

Občni zbor sindikalne podružnice »Elektromehanika«

V sredo, 25. januarja 1967, je bil dvoletni pregled dejavnosti sindikalne organizacije v Elektromehaniki. Prisostvovali so tudi predstavniki RIZ in »TESLA« iz Zagreba, Tovarne kablov iz Svetozareva, Elektronske industrije — »Pupin« iz Beograda, občinskega sindikata, sindikalnega odbora podjetja, generalni direktor in njegov pomočnik ter predstavniki uprave, samoupravnih organov in ostalih družbenopolitičnih organizacij iz Elektromehanike. Ravno tako je bila zadovoljiva udeležba vabljenih delegatov, saj se jih je od 104 vabljenih, udeležilo 91.

Poročilo o doseganju delu so delegati že nekaj dni vnaprej prejeli, zato ni bilo brano. Referat o nadaljnjih nalogah sindikalne organizacije, ki ga je podal predsednik tov. Čuda je nastal kot rezultat razprav o programu dela. Program predvsem obravnava spremljanje proizvodnje in gospodarnosti, osebne dohodke, informiranje, kadrovske politike in stanovanjsko problematiko. Ta vprašanja so obširneje obdelana in do njih postavljena stališča. Uvodoma je bilo v referatu nanizanih vrsto stvari, ki lahko bistveno izboljšajo gospodarnost, od hitrejšega obračanja obratnih sredstev, planiranja, izmeta, do pravilnega razporejanja dela. Občuten razkorak se kaže pri velikem številu čakalnih ur, na drugi strani pa še večjem številu nadur. Če bi to neskladnost uredili, kar v celoti prav gotovo ni mogoče, bi lahko spostili 50 delovnih mest.

Pri teh vprašanjih ima sindikalna organizacija pomembno vlogo, in sicer s tem, da angažira svoje člane za izpol-

njevanje planskih nalog. Pri tem naj sindikalna organizacija razmeji svoje delo s članstvom in dajanjem predlogov upravi ter samoupravnim organom. Razumljivo, da je temeljna naloga sindikalne organizacije delo s članstvom, delo na političnem, kulturnem, športnem in drugih področjih. Zlasti delo na političnem področju je v sedanjem času pomembno, posebno glede utrjevanja samoupravljanja. S tem v zvezi je potrebno članom sindikata razvijati samoupravno samozavest, odklanjati pa malodušje in pavšaliziranje. Ta dva pojva sta zelo pogosta med člani sindikata. Če npr. neka zadeva ne teče tako, kot si želimo, nas popade malodušje, češ, saj ne moreš nič spremeniti. Malo kdo se potruji, da bi zadevo konstruktivno kritiziral in dal tudi svoj ustrezní predlog.

Gospodarska reforma, kot tudi ostale spremembe v našem gospodarstvu, so ustvarile splošno družbenogospodarske okvire, ki so ugodnejši za vzvijanje delitve po delu. Gospodarske organiza-

cije so postavljene v tak položaj, da morajo iskati večje dohodke predvsem v lastnih okvirih. Tega se naši delavci vedno bolj zavedajo. Dohodkovna usmeritev našega delavca zahteva od (odgovornih) organizatorjev proizvodnje, da z boljšo organizacijo dela in ustreznimi sistemi delitve omogočijo doseganje čimboljših rezultatov gospodarjenja. Važen faktor, ki spodbuja k večji storilnosti je prepustitev odločilnejših kompetenc in pravic do gospodarjenja delovnim enotam. Dejstvo je, da so tam, kjer so neposredni proizvajalci dobili stvarne možnosti gospodarjenja doseženi tudi boljši rezultati. Za kakršnakoli prelihanja sredstev med DE je treba delavce podrobno seznaniti, da vedo in razumejo potrebo.

Dobro informiranje je osnova za dobre medsebojne odnose. Ni potrebno poudarjati, koliko so vredni dobri medsebojni odnosi, zato ne sme biti vseeno, kakšno je informiranje. Ne more se trditi, da so oblike neustrezne. Z gotovostjo pa se lahko trdi, da vsebina ni zadovoljljiva. Predvsem interni informativni list prinaša zelo skope informacije. Krivda za to je prav gotovo pri vseh, ki lahko kakorkoli vplivajo na izboljšanje. Potrebno je zagotoviti več objektivnih, točnih, razumljivih in pravo-

O proizvodnji tovarne kondenzatorjev v Semiču

Proizvodnja v letu 1966 je v tovarni potekala zelo neenakomerno. V prvem kvartalu je imel kolektiv velike zastoje, tako da je pretežni del moral koristiti redne letne dopuste že januarja in februarja. Vzrok za zastoje je bilo pomanjkanje reprodukcijskega materiala iz uvoza. Proizvodnja se je normalizirala šele ob koncu drugega kvartala, vendar so se vse leto vrstili manjši zastoji zaradi slabe materialne oskrbe. Vsi ti zastoji so zmanjšali produktivnost vsaj za 20–25 %, kar se seveda odraža na OD in na ostanku dohodka.

Vzrok za zastoje zaradi pomanjkanja materiala je bila v začetku leta devizna situacija, delno izvirajoča še iz leta 1965 (skoraj nobenih prehodnih zalog) nato pa pomanjkanje likvidnih dinarskih sredstev. Tovarna razpolaga z zadostnimi obratnimi sredstvi, vendar je pretežni del zamrznjen na starem žiro računu in v tovarnah, katerim je leta 1964 in 1965 krila izgube. To, kakor tudi zelo slabo plačevanje PSO ter domačih tovarn, je neprestano povzročalo pomanjkanje likvidnih sredstev, tako, da niso mogli pravočasno odkupovati razpoložljivih deviz.

Kljub navedenemu je tovarna v letu 1966 dosegla pomembne gospodarske uspehe. Poudariti je treba, da je gospodarska reforma semiško tovarno prizadela veliko bolj kot katerokoli v okviru Iskre. Reprodukcijski material se je tovarni podražil z reformo v povprečju za 56 % pri blokiranem prodajnih cenah na domačem tržišču in pri povečanem izvozu iz cca 150.000 \$ v letu 1955 na prek 650.000 \$ v letu 1966 kjer se, kakor vsi vemo, dosega znatno nižje cene kot doma.

Da je tovarna pod takimi pogoji ostala še aktivna in da dela še s primernim dohodkom, je pripisati hitremu prilagajanju proizvodnje potrebam tržišča. Tovarna je na primer uspešna v nekaj mesecih povečati proizvodnjo artikla, ki je bil iskan, tudi desetkrat, zmanjšati proizvodnjo neidočnega artikla na minimum in podobno. Posledica tega je, da so zaloge gotovih izdelkov minimalne. Take spremembe pa lahko kolektiv doseže le s skrajnimi naporji in z marsikatero odpovedjo. Tovarna je v letu 1966 uknila vse proste sobote (odobrene je imela 3) uvedla, kjer je bilo potrebno, delo v 3 izmene, ter obratovala (kadar je bil material) tudi ob nedeljah. Osebnih dohodki so se v teku 1 leta dvignili za cca 38 %, kar pa z ozirom na startno osnovo ni veliko, saj je s povprečnimi osebnimi dohodki capljala vedno daleč na repu Iskrinega povprečja.

Kot posledica nizkih osebnih dohodkov se je ob kon-

cu leta 1965 in v letu 1966 pojavila prvič močna fluktuacija delovne sile, ki je tovarna prej ni poznala. Kvalificirana delovna sila je odtekala v inozemstvo, priučena pa v sosednja podjetja, kjer so bili osebni dohodki znatno višji. Tako je bilo od povprečno zaposlenih 463 v letu 1966 na novo sprejetih 177 delavcev, odšlo pa jih je iz tovarne tekom leta 72. Tovarna je morala v letu 1966 preboleti poleg že vsega navedenega tudi priučevanje več kot 35 % vseh zaposlenih, to pa je močno vplivalo na storilnost in izmet, posebno ker tovarna razpolaga s premalo strokovnih sodelavcev.

Ne samo tu, na vsej črti se čuti in tovarni pomanjkanje strokovnih sodelavcev. Tovarna je s praktično istimi strokovnjaki dvignila proizvodnjo od 1 na 3 milijarde S din, izvedla rekonstrukcijo ter vrsto drugih izboljšav, ki so ohranile tovarno aktivno. Tovarna štampilendira na srednjih in visokih šolah prek 40 študentov, katerih del je pred zaključkom študija, če pa upoštevamo, da morajo ti tovarniški odslužiti še vojaški rok in se živjeti na delovnem mestu, potem kadrovsko še ne bo tovarna kmalu na konju, proizvodnja pa teče, se veča in zahteva svoje.

Na nešteto razpisov, razglasov in objav skoraj ni bilo prijav, čeprav so na razpolago stanovanja in veliko večja možnost napredka posameznikov, kot v podjetjih, ki so kadrovsko močno zasedena.

Kolektiv tovarne zato z rezervno in pomisleki jemlje razne članke v časopisju, kjer se obravnava moderna tema:

- strokovnjakov se podjetja branijo,
- umski kapital brez naložbe izvažamo,
- s trebihom za kruhom in podobno,

ter smatra, da so vzroki za premajhno in prepočasno vključevanje strokovnih kadrov v direktno proizvodnjo nekeje druge, prav gotovo pa ne v odporu in zaprtju delovnih kolektivov.

Se nekaj je, ki je tovarno kadrovsko osiromašilo, t. j. formiranje ZZA. S formira-

njem ZZA so prešli v njegov sestav vsi sodelavci, ki so delali, čeprav dislocirano za tovarno. Ti sodelavci so bili pred formiranjem ZZA direktno vezani na rezultate proizvodnje.

To je bilo gonilo uspehov, ki ga sedaj v odnosih z ZZA nikakor ne moremo doseči, čeprav smo poskusili že več načinov obračunov, pogodb itd. ZZA ima namreč nasproti tovarni, ki nima strokovnjakov določeno konjunkturo, ki se je vsi sodelavci zavdajo in temu primerno se razvojne naloge kvalitetno, časovno in stroškovno razvijajo.

To je za tovarno zelo drago, še hujše pa to, da je prepočasno in bi, bilo treba najti način med tovarno in ZZA, po katerem bi razvijalec direktno participiral na posledicah v proizvodnji, ki jih je s svojimi prijemi povzročil. Tako bi razvijalca primerno stimulirali, hkrati pa bi veliko bolj zaživel s problemi v proizvodnji, od

katerih je sedaj pogosto zelo odmaknjen.

To so največji problemi, ki so tovarno trli v preteklem poslovnem letu in ki se bodo v približno enaki obliki pojavljali tudi v poslovnem letu 1967, zlasti še, ker bo tovarna po planu izvažala cca 50 % svoje proizvodnje, proizvodnjo pa povečala nasproti realizaciji 1. 1966 za nadaljnjih 27 %, praktično pod istimi pogoji, kot v 1. 1966.

Letni obračun kaže, da je tovarna povečala proizvodnjo za 58 % pri 10 % povečanju delovne sile. Proizvodnja na zaposlenega se je dvignila za 43 %, pri 38 % povečanju osebnih dohodkov. Zaradi tega je tovarna dosegla ugodno delilno razmerje med osebnimi dohodki in skladi in kljub 38 % dvigu OD ustvarila znatno višje sklade, kot v letu 1965.

Kljub temu, da je bil delovni kolektiv zelo angažiran v preteklem letu s proizvodnjo in njenimi problemi, je dosegel tudi na dru-

gem področju lepe rezultate. Sindikalna in mladinska organizacija sta izvršili več uspešnih prireditev, kolektiv je že drugič osvojil pokal množičnosti v delavskih športnih igrah, več prvih in drugih mest, organizirano je bilo precej izletov, srečanj pa tudi prostovoljnega dela. Sindikalna organizacija pa je poleg skrbi za rekreacijo delavcev skrbela za dobro poslovanje okrepčevalnice, ki je v njenem sestavu in blagajno samopomoči, katera je imela čez 20 milijonov prometa in pomagala članom kolektiva iz marsikatero zadrege.

Tudi faktor obračanja se je v primerjavi z letom 1965 zadovoljivo zboljšal. Za zaloge gotovih izdelkov in kupce ni prikazane primerjave, ker je to leta 1965 vodil PSO. Poudariti je treba, da se ti rezultati nanašajo na zelo nizek faktor plačane realizacije (komaj cca 70 %) in bi bili rezultati ugodnejši pri normalni plačani realizaciji. L. K.

Naš izvoz v januarju

V prvem mesecu letošnjega leta je bil izvoz našega podjetja precej šibek in je dosegel skupaj s prodajo na domačem trgu za devize vrednost 238.859 dolarjev. Po sijajnem izvoznem uspehu v decembru je bil to mesec relativnega počitka, saj smo izvozili komaj 74,64 odstotka glede na interni januarski plan.

Izvozni premik v smer SEV je to pot popustil. Po 36 odstotkov vrednosti izdelkov smo poslali v države s konvertibilnimi valutami in druge države, 28 odstotkov pa v vzhodne države SEV. Na izvozni listi je bilo januarja seveda nekoliko manjše število držav, skupaj le 28. Največ izdelkov smo pro-

dali v Turčijo in nato Čehoslovaško. Na tretje mesto se je presenetljivo povzpela SSSR, ki dosedaj sploh še ni bil naš kupec. Slede Egipt, Zahodna Nemčija, Italija, ZDA in Iran. Preseneča Vzhodna Nemčija, ker jo sploh ni na izvoznem seznamu. Posamezne tovarne so takole izvozile:

ker kupec ni poslal akreditiva za naročeno avtoelektrično opremo. Izredno smolo so imeli KONDENZATORJI. Za Čehoslovaško tovarna ni izdelala naročenih elementov zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala, medtem ko izdelanih kondenzatorjev za NDR kupec ni odpoklical in so ostali v skladišču.

Letošnji okvirni in še nepotrjeni plan predvideva izvoz v višini nekaj nad 8 milijonov dolarjev. V celoti je za eno tretjino večji kot lani. Glede na to, da je obveznost precejšnja, bo treba že sedaj napeti vse sile za poljen končni rezultat. Januarska izvozna realizacija ni bila v tem pogledu spodbudna, čeprav je nekaj objektivnih vzrokov za slabši uspeh.

Marjan Kralj

POPRAVEK

V članku: »Za« in »proti« v 3. številki sta se vrinili dve napaki, ki ju s tem popravljamo. Na 1. strani, v 2. odstavku se glase: namesto so prepričevalni, pravilno niso prepričljivi, na 6. strani pa se v 4. vrsti stavek glasi pravilno... So pa tudi primeri, ko je razviti izdelek neprimeren za proizvodnjo.

Tovarna	Realizacija	Plan %
ELEKTROMEHANIKA Kranj	74.305,38	79,25
ELEMENTI Ljubljana	8.130,50	28,20
ELEKTROMOTORJI Železniki	34.096,45	340,96
USMERNIKI Novo mesto	5.879,40	257,52
AVTOMATIKA Pržan	16.401,50	47,95
KONDENZATORJI Semič	50.261,53	43,15
AVTOELEKTRIKA Nava Gorica	19.989,22	125,32
POLPREVODNIKI Trbovlje	2.219,56	242,31
INSTRUMENTI Otočec	3.105,71	86,75
ELEKTRONIKA Horjul	97,00	—
APARATI Ljubljana	6.149,18	—
SPREJEMNIKI Sežana	16.916,75	—

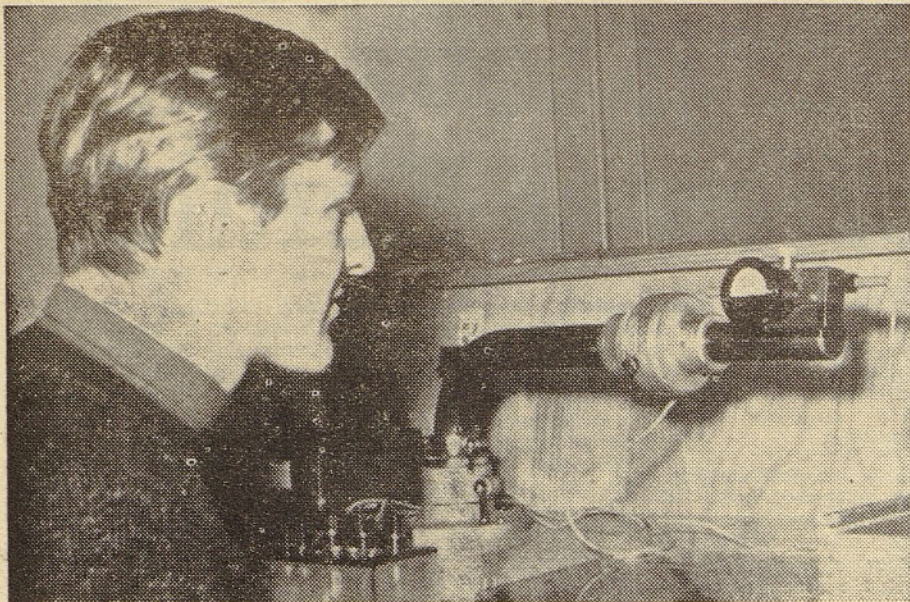
ELEKTRONIKA, APARATI IN SPREJEMNIKI niso imeli planskih zadolžitev, zato ni mogoč izračun v odstotkih!

Izvoz nekaterih tovarn bi bil lahko večji. Npr. ELEKTROMEHANIKA ni mogla izdelati veliko ATC za Turčijo,

ELEMENTI pa ne uporabi za Anglijo. AVTOMATIKA ni izdelala električnih gramofonov zaradi očitnega pomanjkanja reprodukcijskega materiala pa tudi kupec naročnega ni odpoklical. Podoben zastoj v odpošiljavi je imela tudi AVTOELEKTRIKA,

Naš razgovor

Vprašuje UREDNIŠTVO, odgovarja šef Iskrine prodajalne v Ljubljani tov. FRANC AVBELJ.

Otoče: Danilo Korošec kot kontrolor v končni kontroli

Občni zbor sindikalne podružnice »Elektromehanike«

(Nadaljevanje z 2. strani)
časnih informacij, ki bodo zagotovile vse potrebe.

Razprava je bila plodna in je še dopolnila obe poročili. Predstavniki DE, kjer prodaja izdelkov ni zadovoljiva, so resno postavili vprašanje perspektive. Posebno zaskrbnjuječe je za panogo električnega orodja. Zato se zadnje obdobje delajo analize in raziskuje tržišče, da se ugotovi realno stanje in možnosti nadaljnje proizvodnje. Proizvodni program je še dovolj širok, da omogoča preusmeritev v tisto proizvodnjo, ki je ekonomsko upravičena in iskana na tržišču.

Več diskutantov je obravnavalo disciplino v tovarni, ki v večih pogledih ni zadovoljiva. Kolektiv Elektromehanike je svoj čas veljal za discipliniranega, kar za zadnje obdobje ni mogoče trditi. Spomniti je treba samo na odnos precejšnjega števila ljudi ob priložnosti 20. obletnice tovarne, ko so zapustili tovarno še pred pričetkom proslave, čeprav so za ta čas dobili nadomestilo. Najbolj neodgovorni pa so sneli celo vhodna vrata. Ne dosti boljša slika je bila tudi zadnji delovni dan v lanskem letu. Sleherni posameznik se bo moral vprašati, kaj zaupnosti dam in kaj lahko od nje zahtevam. Prav tako je važna disciplina na vsakem delovnem mestu in odnos do dela.

Pri odgovornosti moramo imeti pregled, kako urediti posamezna vprašanja, saj je menda jasno, da v organizirani družbi ne moremo odgovarjati vsi za vse, temveč lahko vsak odgovarja samo za tisto, kar dela in za kar je pristojen da dela. Vse bolj bodo morale priti do izraza strokove odločitve, za katere bo treba prevzeti materialno in moralno odgovor-

nost. Nedoslednost je pri vsem tem, da za manjše zlo-me orodja takoj najdemo krivca, medtem ko za večje propuste in neodgovornosti kaj hitro najdemo izgovor, da je težko ugotoviti, pa čeprav gre za večje gospodar-ske škode.

Zelo živa razprava je bila tudi okrog zadnjih sprememb v zdravstvu, otroških dodatkih, podražitvah in podobno. To ni slučajno, saj se ljudje dobro zavedajo, da bo precej obremenjen proračun vsakega posameznika.

Načeta je bila tudi sindikalna članarina. Ne že toliko, da je previsoka, temveč da se je preveč odvaža višjim forumom. Kljub znižanju od 12 na 9% za potrebe zveznega sindikata in z ukinitvijo okrajev, kjer se je sprostito 6% vplačane članarine, ni ostal sindikalnim podružnicam večji odstotek. Ze na občnih zborih po DE so bile postavljene podobne zahteve. Sprejet je bil sklep, da se doseže pri višjih forumih sporazum, da ostane za sindikalne podružnice 60%, ostalih 40% pa si razdelijo višji organi. Ta zahteva bo lahko uresničena le s skupnim prizadevanjem vseh sindikalnih podružnic. Do sedaj je sindikalnim podružnicam ostalo 35%, izjemoma v zadnjem obdobju v občini Kranj 40% od vplačane članarine.

Splošna ugotovitev je, da je občni zbor proti pričakovanju dobro uspel. Sproščene razprave in vrsta zelo realnih ugotovitev kaže na to, da si sindikalna organizacija z jasnim programom lahko pridobi zaupanje in sodelovanje svojih članov. Se naprej je treba poglobljati do sedaj preizkušene metode dela, če si hoče organizacija opravičiti svoje poslanstvo.

V novi odbor so bili izvoljeni: Franc Bajželj, Marjan Benedik, Jože Berložnik, Ivan Burkeljca, Drago Čopič, Zvo-ne Golež, Ludvik Kuhar — dipl. oec., Jože Katrašnik (obrat Lipnica), Janko Košnik, Cveto Krstič, Ivan Mezek, Branka Nagode, Emil Sekne — dipl. inž., Maks Perkovič (obrat »Stikala«), Anica Terček, Angel Vidic, Draga Vintar. — V nadzorni odbor pa: Stane Dubokovič, Nežka Jančar, Alojz Kordiš.

F. F.

VPRAŠANJE: Kaj rečete na kritiko v rubriki »Pisma bralcev« v 3. številki glasila »Iskra« in na »jezno« pismo kupca R. S., ki Vam je bilo dano na uvid, nismo pa ga še objavili v našem časopisu.

ODGOVOR: Na objavljeni članek R. Z. Ljubljana za- enkrat ne mislim odgovoriti, ker ni moč trditi, da je vse res, kar stranka piše, saj se naši prodajalci ne spominjo tega primera.

Drugo pismo, ki sem ga prebral, in ki še ni objavljeno v časopisu — pa je verjetno. Zadevno se bom stranki opravičil, želel pa bi, da bi stranka, ki s postrežbo v naši trgovini ni zadovoljna, v takem slučaju zahtevala šefa prodajalne. Prepričan sem, da bi bila stvar hitreje in ugodneje rešena, predvsem pa brez nepotrebne jeze. Nekaj, kar stranke v pismeni kritiki pozablja, je to, da ne navedejo ali opišejo prodajalca. Ne moremo namreč vsem prodajalcem napraviti slabe postrežbe, zato bo prav, da od kupcev zvemo, kdo kvari Iskrino ime in sloves v naših prodajalnah. Verjemite ali ne, čas je tak, da bo delovna skupnost takega prodajalca kaj hitro in primerno poučila oz. tudi zadrževno ukrepala.

VPRAŠANJE: V članku »Polletna konferenca poslovodij industrijskih prodajal v Mariboru« (Iskra št. 4) je bilo nakazano, da velika ISKRA v izgradnjo svojega prodajnega kadra v teku zadnjih let ni vložila niti

dinarja. Kaj menite o tem in kako bo v bodoče?

ODGOVOR: Kar so prej zamudili, ni lahko takoj urediti. Vsekakor pa je zadeva v teku in bodo morali prodajalci obiskovati zadevne seminarje, kjer bo dan poseben poudarek na strokovnost, vljudnost in poznavanje jezikov (predvsem nemščine in angleščine). Po strokovni plati je en prodajalec zaključil seminar za merilno tehniko, ki je bil na Bledu, drugi je pri »Elradu« Maribor za spoznavanje antenskih sistemov in kablov, tretji pa je obiskoval seminar za električni brivnik Braun-Iskra. Leti pridobljeno znanje prenašajo tudi na druge prodajalce.

VPRAŠANJE: Pripovedovanje kaže, da ne bo ostalo le pri sklepih. Prej ste omenili, da bi kupec, ki ni zadovoljen s postrežbo, v svoji kritiki navedel tudi priimek prodajalca oz. ga opisal. Kot vemo, to ni tako lahko; obraz le bežno vidiš, ga v razburjenju pozabiš ali celo zamenjaš, po priimku pa ljudje ne sprašujejo; omenjajo le firmo. Kot je znano, imajo v blagovnicah, predvsem v svetu in tudi že pri nas, prodajalci halje z znakom podjetja, nad njim pa ime in priimek prodajalca. V takih primerih je ugotovitev lažja. Kaj menite o tem?

ODGOVOR: Tudi pri nas bomo v kratkem uvedli ta sistem, ker kolektivni ni vseeno, da bi zaradi poedincev trpel ves kolektiv oz. celo ugled podjetja ISKRA.

Ben

»Velja si zapomniti«

Tovarna TV pribora »Elrada«, Gornja Radgona, slovi po solidnosti svojih izdelkov. Poslovodje naših industrijskih prodajal njih radi uvrščajo v svoj prodajni sortiment, ker ponavadi ni reklamacij s strani kupcev teh proizvodov. Če pa že so, jih podjetje obravnava izredno korektno in hitro. Skratka, med detajlistično mrežo ISKRE in »ELRAD« obstajajo več kot dobri odnosi, ki temeljijo na obojestranskem gospodarskem računu.

Ob polletni konferenci poslovodij industrijskih prodajal v Mariboru je udeležence sestanka ugodno presenetilo povabilo podjetja »ELRAD«, naj si pridejo ogledat tovarno, kjer bo tudi kratek seminar o glavnih karakteristikah in rabi njihovih izdelkov. Ni treba poudarjati, da so bili poslovodje zelo zadovoljni nad nepričakovano pozor-

nostjo, ki je ne doživljajo celo v lastni hiši.

Ogled tovarne je dal koristne rezultate in nova spoznanja. Ze na prvi pogled je bilo videti, da je tovarna po Parkinsonovih merilih »moškega tipa«. Na zunaj ne posebnost lepa, zato pa izžarevata iz nje dinamika in polet, ki so ju zmogne samo tovarne, ki še niso postale kasarne. Morda bolj kot sam sprejem je udeležence seminarja prijetno dojmil zanos, s katerim razkazujejo inženirji (čestitamo: ing. Kolarič in drugi!) sadove svojih zamisli: z očitnim entuziazmom, ki ga danes po krivici pripisujemo samo »zasebni pobudi«. Tudi socialistični sektor je še zmogel ustvarjalnega znanja iz prvih povojnih let!

Na skupnem kosilu, ki so se ga udeležili najvišji predstavniki tovarne, so trgovci in proizvajalci izmenjali marsikatero dobro

misel. Radgončani so bistri ljudje. Če si zaenkrat ne morejo omisliti široke mreže lastnih prodajal, skušajo pridobiti prijatelje v ljudeh, ki imajo lokale in uhojeno klientelo. Tokrat jim je to nedvomno uspelo.

»Ovo valja upamiti,« se je navduševal po vrnitvi v Maribor sarajevski maloprodajni »ambasador« Ivica Sakič. »Hoče li ikada i naša ISKRA da nam na takav način razotkrije tajne svoje proizvodnje? Barem nama, svojima...«

»Hoče, hoče, uveren sam ja u to,« ga tolaži izkušeni zagrebški poslovodja Štefanac, neuradni starešina poslovskega zbora. »Zlata vrede ovi naši lokali. A tu je i reforma. Uvek je to tako: ne ceni se devojka, ako se za nju ne otimlju barem dva momka!«

Vse kaže, da ima prav, starina Štefanac! Toda resnica ponavadi šepa za časom.

L. M.

Kako je potekala nabava materiala lani

Na zadnji 20. seji UO podjetja je podal obširno poročilo o delu Nabavne organizacije lani njen direktor Vlado Sodin. Iz zajetnega pregleda objavljamo nekaj zanimivih izvlečkov.

DOMAČA NABAVA

Za l. 1966 so naročile naše tovarne pri domačih in tujih dobaviteljih skupno 6.800 ton železnih materialov. V tujini smo kupili 53% celotnega kontingenta, preostanek pa pri železarnah in sicer Jesenice 35%, Nikšić 2,2%, Zenica 3,2%, Store 2,6% in pri specializiranih grosističnih podjetjih 4%.

Od domačih posameznikov je naš največji dobavitelj Železarna Jesenice. Od njenega proizvodnega programa smo naročili največ: hladno valjanih dinamo trakov, navadnih trakov, vlečenih in luščenih jekel, valjanih okroglih jekel, dinamo pločevine, vlečene pločevine v palicah, hladno valjanih trakov, nekaj debele elektro pločevine in manjše količine releskega železa.

Vzlic temu, da je jeseniška Železarna najbližji dobavitelj, je imela NO precej težav z dobavami teh materialov. Stalno so kasnile pošiljke hladno valjanih trakov, ki so jih morali nadomeščati z dinamo pločevino, bilo pa je nekaj zastojev tudi z dobavami valjanih poboljšanih jekel ter debelih elektro pločevin.

V Železarni Nikšić so bili naročeni v minulem letu le hladno valjani trakovi. Pri prevzemu pa so bile stalne reklamacije zaradi slabe kvalitete, zato je porabnik — ELEKTROMEHANIKA zahtevala, da v tem letu ne naročamo več trakov v tej železarni.

Železarna Zenica je v preteklem letu dobavljala samo široka ploščata jekla. Dobavne roke je redno zamujala in je, kar se tega tiče, nesoliden dobavitelj.

Nasprotno pa je Železarna Store dobavljala vse profile v dogovorjenih rokih. Sedaj osvaja profile v vlečenem stanju, tako da zaradi tega ne bomo več uvažali teh materialov.

Vse železarne so v preteklem letu težile za proizvodnjo kvalitetnih in visokolegiranih materialov, opuščale pa so proizvodnjo navadnih kvalitet. Tako je NO bila prisiljena uvoziti ploščato železo, kotno jeklo, vlečeno ploščato in kvadratno jeklo, vlečene žice za vijake itd.

NO upa, da se bo položaj v letošnjem letu zboljšal glede na pogojeno liberalizacijo uvoza proizvodov železne metalurgije.

Precej zahtevne so bile dobave neželezne metalurgije. Rabili smo naslednje elemente in zlitine: baker, MS, sreb-

ro, kositer, aluminij, bron, cink, kadmij, zmag, svinec in zlato v skupni teži 1.472 ton oz. vrednosti nekaj nad 18 milijonov N dinarjev.

Težave s preskrbo teh materialov so bile še večje. Najtežje je bilo z bakrom, ki ga dobavlja Rudnik in topilnica v Boru. Dobave bakrenih in medeninastih proizvodov so kasnile vse leto, nekatere pa so celo izostale. Sklenjene pogodbe za bakrene polizdelke so imele kaj malo veljave, večji del so predstavljale le informacije. Večkrat nerazumljiv poslovni odnos je bil le delno opravičljiv s stalnim zviševanjem cen bakra na londonski borzi.

Neprimerno boljši položaj je bil na tržišču z aluminijevimi proizvodi. Edino težavo je povzročila prekasna dobava aluminijevih trakov iz tovarne v Šibeniku.

Poseben položaj je bil pri preskrbi s kositrnimi proizvodi. Skoraj vse te izdelke smo morali nabavljati prek trgovinske mreže. Le-te so po raznih poteh uvažale kositer in ga dajale v predelavo tovarnam.

Pri cinku, kadmiju, zmagu in zlatu ni bilo posebnih težav. NO je uspelo dobiti celo materiale, ki niso bili prej predvideni.

Precej drugače pa je bilo z dobavami srebra. Edini proizvajalec v državi Rudnik in topilnica v Treptci je zahtevala, da naše potrebe po teh metalih terjamo od tovarnih dobaviteljev polizdelkov. Količina pa je bila za vse naročnike premajhna, zato smo imeli vse leto težave z redno preskrbo.

Pri panogi 119 — elektroindustriji je osnovna surovina baker, zato so se tod avtomatično prenesle vse težave. Začetno visoko planiranje je povzročilo NO težave, ker ni mogla v celoti skleniti pogodb za vse prijavljene potrebe. Le-te so znašale: 586 ton okroglih in 55 ton profilnih lakiranih žic, 3348 km raznih vezalnih žic, 210 km telefenskih kablov, približno 220.000 raznih priključnih vrvic in 17 ton BB žic.

Od vseh materialov so delale največ preglavic NO lakirane žice. Vse manjkajoče dimenzije, ki jih niso mogla dobaviti podjetja »Fabrika kabela Moč« Pijadex, Svetozarevo, »Elka« Zagreb in »Novosadska fabrika kabela« je morala po sporazumu z našimi tovarnami naročiti NO v tujini.

Z nabavo ostalega elektro-materiala, ki ga je NO vključila v redne letne okvirne pogodbe ni bilo težav.

Pri ostalih panogah je NO sklenila ustrezne okvirne pogodbe le pri tistih dobaviteljih, ki so bili pomembni za več naših organizacij npr. za sintrane dele, ogljeno-grafitne krtačke in razno embala-

žo. Podobno je bilo pri tovarni »Color« za dobave približno 200 ton raznih barv. Okvirno pogodbo smo pri tem dobavitelju presegle, vendar med letom ni bilo zato dodatnih težav. Pri naročanju je veljala za vse naše tovarne enotna barvna karta.

Tudi dobave raznih kemikalij kot trikloretilena, solne, solitne in žveplene kisline, vodika itd. so potekale po dogovoru. Do zastojev je prišlo le pri dobavi akumulatorjev in baterij raznih vrst, vendar je zagrebška »Munja« bolje sledila rokom kot v preteklem letu.

NABAVA IZ UVOZA

Pri uvozu materiala je bila glede na prejšnje leto spet sprememba pri načinu dodelitve deviznih sredstev in namenske uporabe. Na temelju priliva deviznih sredstev po pogodbi in sporazumu so delovne organizacije same odločale kaj bodo uvažale.

Kupoprodajna pogodba deviznih sredstev je bila sklenjena med našim podjetjem in JUGOBANKO šele 17. marca (Dalje na 8. strani)

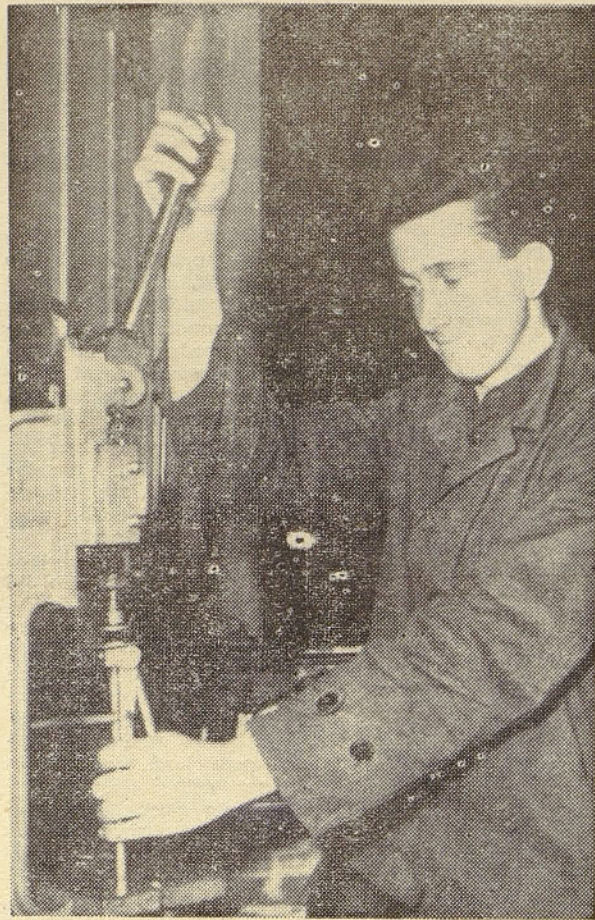
Bogata sejemska dejavnost v inozemstvu

Glede na potrebo po vedno večjem uveljavljanju našega združenega podjetja v izvozu, je vsekakor nujno potrebno, da se Iskra pojavlja tudi na mednarodnih sejmih in strokovnih razstavah, kjer lahko dostojno prikaže svoj proizvodni program in možnosti za plasman svojih izdelkov v tujini.

Kakor za vsako leto, je propagandna služba izdelala dokaj obširen program nastopov v inozemstvu, vendar je bil le-ta po temeljitih obravnavah nekoliko skrčen, a še vedno kaže na precej obsežno dejavnost. Na nekaterih sejmih bo letos Iskra nastopala prek »Yugoslavia public«, družno z ostalimi jugoslovanskimi razstavljalci, ponekod pa povsem samostojno, na dveh sejmih pa z izdelki avtoelektrike tudi v okviru poslovnega sodelovanja s tovarnami Saturnus in »Rudi Čajavec«.

Pa nekaj besed o letošnjih inozemskih nastopih Iskre.

V Hannoveru bo Iskra, tako kot lani prvič, razstavljala nekatere svoje izdelke na tehničnem sejmu, hkrati pa tudi na posebni razstavi »Die gute Industrieform« — lepo industrijsko oblikovanje, kjer bo oddelek za industrijsko oblikovanje pri ZZA, pod vodstvom Davorina Savnika razstavil dognano oblikovane izdelke. Prav tako bo Iskra v mednarodnem informacijskem centru sodelovala s propagandnim materialom in prospekti. Nadalje bomo so-

Tov. Anton Brejc, doma iz Praproš, dela v produkciji tovarne elektr. merilnih instrumentov

delovali na sejmu v Münchnu, medtem ko bo nastop v Kopenhagnu na Svedskem povsem samostojen. Tudi na tehničnem sejmu v Leipzigu se bo Iskra pokazala dvakrat in sicer samostojno z elementi in še nekaterimi izdelki, prek »Yugoslavia public« pa z merilno tehniko — šol-

skim kompletom, Ph merilnikom, konduktometrom in colorimetrom.

V Brnu v ČSSR bomo prek PSO razstavljali elemente, grafomone, nekatere novejšje tipe radijskih sprejemnikov, ventilatorje, loščilce in mikserje, v okviru poslovnega (Dalje na 8. strani)

Montažni sektor PSO za 7 odstotkov presegl lanske obveznosti

O dejavnosti montažnega sektorja za eno izmed prihodnjih števil Iskre pripravljamo obširnejši zapis, saj po svojih rezultatih nedvomno zasluži, da podrobneje pogledamo, kako dela in premaguje vsakodnevne težave na gradbiščih po državi. Za danes pa smo se odločili le za krajši pregled števil in dosežkov v preteklem letu.

Letošnja obveznost montažnega sektorja PSO je znašala le nekaj malega manj kot 8 milijonov novih dinarjev. To obveznost pa je sektor izpolnil in še presegl za 7%, medtem ko je lanska realizacija nasproti le-tej v letu 1965 celo za 27% večja. Tak končni rezultat je omogočila tudi zelo zadovoljiva realizacija v decembru 1966, ki je plansko zadolžitev presegl za ta mesec celo za 29 odst. Pri tem večina realizacije odpade na delo, oz. nekako ena tretjina na mate-

rial, ostali dve tretjini pa na delo in ostalo.

Upoštevaajoč skozi vse lanske leto precejšnje težave, ki so jih monterke ekipe premagovale zaradi pomanjkanja določenega materiala, ali zaradi zakasnitev z dobavami opreme, so delovni rezultati montažnega sektorja PSO vsekakor zelo dobri, kar pa na drugi strani nedvomno zelo ugodno učinkuje na nadaljnji plasman naših izdelkov v državi. Seveda bo ta učinek v bodoče še veliko večji, če se bodo tovarne, ki montažnemu sektorju dobavljajo opremo in svoje izdelke, bolj dosledno držale predvidenih in predpisanih rokov, saj bodo tako lahko odpadli vsi nepotrebni zastoji na posameznih gradbiščih, s tem pa bodo znižani tudi poslovni stroški in v prihodnje bo naš montažni sektor lahko dosegel še boljše poslovne rezultate v korist celotnega združenega podjetja.

»Z A« in »P R O T I«

(Nadaljevanje s 1. strani) kanje likvidnih sredstev, je to proti vsem načelom poslovne morale in pomeni izredno breme za delavce organizacije, ki terja plačilo. V tem primeru, ki pomeni kršenje poslovne varnosti organizacije, bo gotovo iskala vsaka organizacija partnerja, ki ji bo nudil boljše plačilne pogoje. Ta odločitev je v rokah samoupravnih organov vsake organizacije, kar je tudi edino pravilno. Takšne razmere pa zelo hromijo delo nekaterih organizacij, kar prinaša, perspektivno gledano, več škode kot koristi. Zato bi morale vse organizacije prvenstveno skrbeti za stalno likvidnost.

Samoupravni organi so se letos tudi uspešneje vključili v gospodarjenje posameznih organizacij. Na to kaže vrsta sklepov, ki so bili sprejeti za uspešno izvajanje sanacije, za jasno orientacijo na osnovi srednjeročnih planov, politiko zaposlovanja in skrb za kadre ter samoiniciativno iskanje ekonomskih osnov za odnose med organizacijami. Pogrešamo pa pri tem kljub pogostim razpravam sistematično delo na tem področju, ki lahko edino zagotovi trajno in najbolj uspešno rast tako velikega kolektiva.

Pokazala pa se je še ena slabost — pomanjkanje materialne baze za obstoj ZP. Osnovni argument za integracijo je združevanje sredstev, ki niso zagotovilo za večjo poslovno varnost (manjši riziko) za vse enote v podjetju, možnost zbiranja večjih sredstev za razširjeno reprodukcijo in smotrno vodenje poslovne politike zlasti perspektivne (investicijske, programske spremembe, usmerjanje razvoja, tržne analize). Upam si trditi, da to osnovno vprašanje za ZP ni rešeno niti v konceptu razen nekaj členov statuta (skupni skladi, strokovne službe).

Po drugi strani pa praksa kaže, da podoben problem nastopa znotraj posameznih organizacij, kjer posamezne delovne enote zahtevajo samostojnost v razpolaganju s sredstvi in dohodkom. Gre torej za osnovno nasprotje med zakoni ekonomike, ki govore v prid združevanja sredstev in decentralizacijo samoupravljanja. Vendar mislim, da to nasprotje ni nerešljivo, kar bom poskusil prikazati. Torej:

1. Izhajati bi morali iz načela, da so sredstva, s katerimi razpolaga ZP, dana v upravljanje celotnemu kolektivu. Ker pa proizvodni program ZP sega od stikalne tehnike do sodobne elektronske in polvodniške tehnike, jih je treba razdeliti na posamezne branže. Koliko sredstev je za posamezno bran-

žo potrebnih, povedo kalkulacije, katerih osnove morajo biti enotne.

2. Posamezne enote, ki so samostojne ali pa združujejo več branž, s temi sredstvi gospodarijo. Vendar se moramo vsi zavedati, da za smotrno gospodarjenje ne odgovarjamo samo delovni skupnosti enote, ampak tudi delovni skupnosti ZP. Zakaj?

Gospodarstvo je dinamično. Neprestano se menja povpraševanje na trgu, zahtevajo se vedno novi proizvodi, spreminja se tehnologija, konstrukcija, stroji, organizacija ipd. V takšnih pogojih, ki prihajajo z uveljavljanjem reforme tudi pri nas vedno bolj do izraza, moramo biti sposobni, da se jim kar najhitreje prilagodimo. Da bi bilo to možno, moramo razpolagati z zadostnimi skupnimi sredstvi za modernizacijo proizvodnih procesov, povečevanje tržno zanimivega asortimenta, osvajanje novih izdelkov in ne nazadnje za nove investicije.

Po drugi strani pa se z ozko specializacijo pojavlja velik riziko vsake enote, da v zelo kratkem času postane nerentabilna zaradi določenih objektivnih pogojev. Postavljam vprašanje, ali je pravilno, da v okviru ZP delavci posameznih organizacij sami nosijo breme takšnega tržnega položaja, če so v času konjunktura dobro gospodarili in odvajali sredstva v skupne sklade?

3. Obstaja še problem, ker je proizvodna enota tudi samostojna samoupravna enota, ima pravico do vodenja samostojne poslovne politike, ki mora biti le konkretizacija in oplemenitenje poslovne politike ZP (ki je danes praktično ni). Prav tako ima vsa pravico do delitve dohodka, vendar mora ta delitev biti podrejena določenim ekonomskim načelom. Bistveno bi bilo, da se vsaj v ZP skušamo čimbolj približati načelu delitve po delu na osnovi neke enotne lastne cene, ki ne bi smela upoštevati konjunktornosti proizvodov (kar se včasih istovetno z družbeno priznanim delom), politike cen ipd., ker bi se moral ta del dohodka zavestno bolj gospodarno deliti kot doslej. Osnovno načelo pri tem bi bilo, da se zagotovi na nivoju organizacije enostavna reprodukcija, na nivoju ZP pa razširjena reprodukcija. Možnost zviševanja osebnih dohodkov po enotah bi vsekoli obstajala, vendar samo na osnovi večje produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti. Na to področje bi tudi morala biti osredotočena vsa prizadevanja delavcev proizvodnih enot.

4. Ostanje nerešeno še eno področje: — namenski skupni skladi. Ker se v njih zbirajo sredstva iz ostanka do-

hodka enot, morajo imeti njeni člani pravico soodločanja o uporabi teh sredstev. Uporabljati bi se pa morala tako, da bodo oplemenitena z delom prinašala nov dohodek, na katerem bodo zopet udeležene enote, ki so jih vložile in bodo odločale o njegovi nadaljnji usodi kot smotrni gospodarji.

V obstoječih razmerah pa se samoupravne pravice organizacij pogosto kršijo. Načeloma so kršene že s samim statutom, ki upošteva zakonski predpis, da se morajo izgube organizacij pokrivati iz ostanka poslovno uspešnih organizacij. Pri tem je dano na voljo samoupravnim organom organizacij edino to, da izbirajo komu bodo pokrivali, ne morejo pa odločiti direktno o višini. Bistveno bi se spremenili odnosi, če bi tudi izbira višine sredstev bila v rokah organizacij. Pri tem bi jih vodila ekonomika — kaj se bolj splača: ali kreditirati perspektivno rentabilno proizvodnjo ali vlagati v lastne poslovne sklade ali pa celo zbirati sredstva za lastne investicije. V takem primeru bi odpadle vse napore in neučinkovite razprave o tem, kako ukrepati ob nastopu izgube. Če organizacija ne bi dobila pokritja, bi šla v likvidacijo, oz. bi jo že predčasno izločili iz ZP. V tem primeru bi solidarnost temeljila na ekonomiki, ne pa na zakonu.

Enako močno so prizadete organizacije v letu 1965 in v letu 1966 zaradi stroškov starega žiro računa. Kljub uspešnemu odplačevanju obveznosti in s tem precejšnjim znižanjem začetnega stanja, so stroški zaradi tega, ker ga nismo uspeli likvidirati, še zmeraj precejšnji. Te stroške je treba banki poravnati. Problem je v tem, da bo plačilo bremenilo dohodek organizacij iz leta 1966. Vendar moramo pri tem upoštevati, da smo na račun zavlačevanja likvidacije starega žiro računa ohranili likvidnost v tekočem letu in da plačujemo davek na slabo gospodarjenje v starem podjetju. Povedati pa moram, da je vzrok za zavlačevanje likvidacije tudi v organizacijah — zlasti v PSO, ki zaradi pomanjkanja sredstev ne poravnajo svojih obveznosti. Slabi medsebojni poslovni odnosi v ZP pa se odražajo tudi v tožbah, ki so jih vložile organizacije zoper organizacijo ali ZP.

Pojavlja se vprašanje, kdo je za te težave odgovoren. Kljub temu, da po vseh zagotovilih rep. in občinskih rezervnih skladov in organizacij s predvideno izgubo prve ali druge stopnje pokrivanja izgub ne bo, ostaja odprto vprašanje kako v okviru obstoječe organizacije sanirati tovarne, ki so brez prave perspektive. Pri vseh

je problem prodaje izdelkov, za kar odgovarja PSO. To je razvidno iz pogodb, ki jim pa manjka materialna osnova za realizacijo. Drugo je pomanjkanje tržno zanimivih izdelkov iz programa posameznih organizacij ali celo nedefiniranost programa kot takega. Tukaj so odgovorne strokovne službe, katerih naloga je tudi vsklajevanje odnosov med razvojem, proizvodnjo in trgom ter skrb za perspektivni razvoj ZP. Del odgovornosti pa pade tudi na ZZA, saj je ena njegovih nalog tudi, da razvija tržno zanimive in po ceni konkurenčne izdelke. Ne moremo pa prezreti odgovornosti tovarnih samih, tako njihove uprave kot tudi samoupravnih organov, ki bi bila v tem, da so premalo skrbeli za svojo bodočnost, (odvajali so malo sredstev za razvoj) in niso pravočasno prilagajali proizvodnje zahtevam trga. Vendar menim, da je odgovornost uprave večja, ker razpolaga z več informacijami.

Samoupravni organi ZP so večkrat obravnavali te probleme, vendar je diskusija pokazala, da manjkajo pogoji na osnovi katerih bi lahko posamezne organizacije v polni meri odgovarjale za svoje delo. Zato tudi ni prišlo do konkretnih ukrepov, ki bi uredili odnose v ZP. Trenutno se večina finančnih vprašanj še zmeraj rešuje administrativno. Tudi pogodbe med organizacijami nimajo prave ekonomske baze, saj je pogosto njihovo izvajanje možno samo s prelivanjem sredstev oz. na račun drugih poslovnih partnerjev. Če hočemo torej v ZP odpreti vrata reformi, je treba postaviti ekonomsko osnovo vsemu poslovanju, predvsem pa razmejiti odgovornosti za poslovanje ZP, tako med proizvodnimi organizacijami, PSO, CNO in ZZA, med organizacijami in strokovnimi službami; kakor tudi odgovornosti samoupravnih organov na raznih stopnjah.

Preds. UO ZP
Jože Bauman, dipl. inž.

STANOVANJA -

problem, ki je v "Elektromehaniki" še vedno pereč

V preteklem letu je referat za stanovanjske zadeve registriral 125 novih prošenj za stanovanja, kar predstavlja največje število vlog v obdobju zadnjih 6 let.

Stanovanja, stanovanja — jena je v letu 1966 in kaj je to je želja vseh. Stanovanje, to je vsakodnevna misel vseh tistih, ki ga nimajo, ki imajo slabega, oz. ki se stiskajo kjerkoli, samo da imajo streho nad glavo. In prav zato je ta misel, to hotenje večkrat sproženo na raznih sestankih, s tem se vbadajo samoupravni organi itd.

Tudi uredništvo ni nepriazneno. Večkrat slišimo oči: Kako radi bi to storili, vendar bi to pisali le takrat, ko bi dobili poročilo, da je toliko in toliko ljudi dobilo stanovanja. Modrovanje brez podatkov, pa ne bi nikomur koristilo.

Leto je minilo. Takrat se delajo poročila, ki povedo dobro in slabo, oz. kaj smo in česa nismo mogli narediti. Pred seboj imam poročilo oddelka za družbene zadeve kranjske tovarne. Naslov: Stanovanjske zadeve. Morda, si mislim, bo kar prav, če nekaj ugotovitev, mnenj in števil povemo prek časopisa našim bralcem. Poročilo bo skopo, vendar jasno. Videl bomo, kaj je bilo nare-

jenega v letu 1966 in kaj je predvideno za leto 1967.

Lani, tako piše v poročilu, ni imela »Elektromehanika« razen 5 stanovanj iz amortizacije, nobenih stanovanj na razpolago, vendar so z različnimi kombinacijami (presejitve, dodelitve posojil) rešili 44 stanovanjskih problemov.

Poleg dodeljevanja stanovanj je bilo v lanskem letu dodeljeno tudi nekaj sredstev za posojila. V okviru tehničnega razvoja je bilo dodeljeno skupno 8.388.000 S din 17 individualnim graditeljem, iz sredstev tovarne pa je bilo razdeljenih 6.800.000 starih din desetim proslencem.

V zvezi s sanacijo Savske loke in preselitve ogroženih stanovalcev je bil v lanskem letu sprejet zazidalni načrt za Stražišče, ki je bilo predvideno kot zemljišče za gradnjo nadomestnih stanovanj. Zazidalni načrt, ki je narejen s strani PPK je trenutno v fazi obravnave na republiškem urbanističnem inšpektoratu ter na republiški sanitarni inšpekciji. Pred me-

(Dalje na 8. strani)

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

ZDRUŽENO PODJETJE

SKLEPI
20. SEJE UO
(1. 2. 1967)

Upravni odbor združene- ga podjetja sprejema na zna- nje informacijo o oceni po- slovne rezultata za leto 1966 po plačani realizaciji.

UO ZP sprejema na zna- nje poročilo o izpolnitvi pla- na eksterne proizvodnje za mesec december, ki znaša 58.306.— N din.

UO ZP sprejema na zna- nje poročilo Nabavne organi- zacije za leto 1966 in poro- čilo o problematiki za leto

1967 ter poročilo o realizaciji posla koaksialnih zvez na področju Ljubljana-Maribor in Ljubljana-Koper.

UO ZP sprejema na zna- nje poročilo PSO o realizaci- ji prodajnih, servisnih in montažnih storitev PSO za mesec december 1966.

UO ZP sprejema na zna- nje informacijo o poteku in stanju deblokacije starega ži- ro računa per 31. 12. 1966.

UO ZP sprejema na zna- nje informacijo o izvajanju sanacijskega načrta za 11 me- secev leta 1966.

Na predlog komisije za rekreacijo delavcev UO ZP odobrava nabavo naslednjih osnovnih sredstev za Počitni- ško skupnost ISKRE:

Iz navedenega pregleda sle- di, da so sredstva zagotvlje- na.

Sklep se predlaga DS ZP v potrditev.

UO ZP predlaga delav- skemu svetu ZP, da v zvezi s prenehanjem Tovarne ferit- ov in magnetov — podjetja v izgradnji, sprejme nasled- nji sklep:

»DS ZP predlaga (na pred- log DS Tovarne elementov za elektroniko) Občinski skupščini Ljubljana-Šiška, da v skladu s členom 152 TZZP proti Tovarni feritov in ma- gnetov v izgradnji uvede po- stopek redne likvidacije. DS ZP ISKRA se strinja, da se po uvedbi rednega likvidacij- skega postopka ta postopek ne opravi, temveč da v skla-

du s členom 271 TZZP združe- no podjetje ISKRA KRANJ — organizacija: Tovarna ele- mentov za elektroniko, Ljub- ljana in Občinska skupščina Šiška skleneta sporazum, da ZP ISKRA — organizacija Tovarna elementov za elek- troniko prevzame sredstva ter pravice in obveznosti To- varne feritov in magnetov v likvidaciji.«

tem, da ostane na delovnem mestu do imenovanja novega direktorja, vendar najdalj za dobo 6 mesecev (Uradni list SRS, št. 15/64, člen 98.).

Delavski svet zadoljuje upravni odbor, da v sodelo- vanju z direktorjem tovar- ne razčisti odnose, ki so škod- ljivi za tovarno in ustrezno ter dosledno ukrepa.

Rok rešitve 31/3-1967.

Delavski svet sprejme sklep, da direktor Alber Bur- nik lahko ostane v delovnem razmerju še 6 mesecev od datuma odstopa ne glede na datum predaje dolžnosti no- vemu direktorju.

V kolikor bi želel zapustiti tovarno po nastopu novega direktorja v krajšem času, mora to odločitev javiti en teden pred odhodom.

ELEKTRONIKA

SKLEPI 2. IZREDNEGA
ZASEDANJA DS
31. 1. 1967)

Delavski svet sprejme nepreklicno zahtevo direktor- ja tovarne Alberta Burnika, da ga na lastno zahtevo raz- reši dolžnosti direktorja s

A. Dom POREČ

1. Oprema	63.608,00 N din
2. Gradbena dela	4.648,00 N din
3. Oprema za recepcijo, bife in skladišče perila	14.804,00 N din
	83.060,00 N din

B. Kamp DUGI OTOK

1. Oprema za rekreacijo	9.695,00 N din
2. Hladilniki (EM — Maribor) na butan plin	7.493,00 N din
	14.327,00 N din
3. Nabava bifeja in dokonč. dograditev sanitarij	31.515,00 N din
Skupaj A in B	114.575,00 N din

Viri sredstev:

1. Sredstva od odprodaje domov Ankaran in Beli križ	150.000,00 N din
2. Amortizacija 1966	12.000,00 N din
3. Sredstva odprodanega inventarja doma Poreč	13.000,00 N din
	175.000,00 N din

Na Pržanu OD le na osnovi dosežene mesečne realizacije

V tovarni za elektroniko in avtomatiko na Pržanu je 24. januarja delavski svet sprejemal gospodarski plan za leto 1967 in pri tem sprejel vrsto sklepov, po katerih naj bi odslej teklo poslovanje in izplačevanje osebnih dohodkov, strogo v odvisnosti od ustvarjene mesečne proizvodnje.

Po sprejetem gospodarskem planu bo morala tovarna vsak mesec doseči realizacijo 500 milijonov starih dinarjev, če bo hotela normalno poslovati. Glede na dosedanje pogodbe za plasman njenih izdelkov pa v I. polletju takšne realizacije verjetno ne bo mogoče doseči, zaradi česar bo nujno treba seči po znižanju osebnih dohodkov. Osebnih dohodke bodo letos namreč izplačevali izključno na osnovi dosežene mesečne realizacije. Tako bodo na primer za mesec januar, skladno z doseženo realizacijo izplačali samo 90% osebne dohodke.

Po letošnjem gospodarskem planu pa bo tovarna dosegla dokaj boljše razmerje med skladi in osebnimi dohodki, katero v preteklem letu ni bilo preveč ugodno.

Delavski svet je ob spre- manju letošnjega gospo-

darskega plana zadolžil UO tovarne, naj se v gosteje se- staja in sproti obravnava nastale probleme v proizvodnji. Pri tem naj bdi nad strokovnimi službami in dosega redno izpolnjevanje proizvodnega in drugih planov. Tudi upravi tovarne je delavski svet naložil poglobljeno skrb za izpolnjevanje proizvodnega plana, čigar realizacija mora vsak mesec zagotoviti kritje osebnih dohodkov in ostalih obveznosti tovarne. Zlasti v mesecih prvega polletja, ko je po dinamiki predvidena manjša realizacija, naj ustrezne službe zagotove dodatno proizvodnjo predvsem za tiste delavce, ki ne bi imeli dovolj dela. Prav tako je delavski svet zahteval natančno pojasnilo direktorja tovarne o proizvodnji v januarju in o vzrokih za slabšo proizvodno realizacijo, ki dovoljuje le 90% osebne dohodke delavcev. Delavski svet so zanimali tudi ukrepi, ki naj bi v februarju zagotovili boljši proizvodni rezultat, sklenil pa je, če se bo pokazalo, da so subjektivni vzroki za slabšo realizacijo proizvodnega plana, poklicati dejanske krivce za to na odgovornost.

TRI ZGODBICE (Ena tuja in dve naši)

VROČE STEKLENE KROGLE NA SENČNI STRANI

Uvod

V šoli in v življenju sem slišal precej prav na senčni strani in ne na strani, ki jo je gredo sonce. Modrijan ne bi bil filozof, če ne bi znanstveno obdelal problema. Se več! Vsi trije modrijani so kljub premoru spet začeli globoko razmišljati študirati in... in so že skoraj ugotovili, da zaradi refleksije, konvekcije, konkavnosti itd. sploh drugače biti ne more, kar se oglasi vrtnar:

Trije modrijani so po težkem razpravljanju popili vsak svojo kavico in odšli na sprehod na sončni vrt. Da pa bi vrt lepše izgledal, je vrtnar med cvetoče vrtnice nataknil tudi prelestne steklene krogle različnih barv.

Dogodilo se je, da je en modrijan ne samo z očmi, pač pa celo s prsti »pogledal« takšno kroglo in ugotovil, da je vroča prav na senčni strani in ne na strani, ki jo je gredo sonce. Modrijan ne bi bil filozof, če ne bi znanstveno obdelal problema. Se več! Vsi trije modrijani so kljub premoru spet začeli globoko razmišljati študirati in... in so že skoraj ugotovili, da zaradi refleksije, konvekcije, konkavnosti itd. sploh drugače biti ne more, kar se oglasi vrtnar:

»Da bi se gospodje preveč ne mučili in da ne bi kaj napak ugotovili, vam povem, da so steklene krogle vroče na senčni strani zato, ker sem jih pravkar zaobrnil, ker so bile preveč vroče in sem se bal, da ne bi počile...«

Nauk: nepotrebno modrovanje.

TOČKASTO VARJENJE ALI KRIVLJENJE

Uvod

Ko sem prišel v tovarno, sem slišal, da se tudi mnogi šefi po naših vodstvih medsebojno prepričujejo o pravilnosti svojih stališč, pa vendar se je dogodilo tudi tole:

Strokovnjak zaposlen v neki DE je trdil, da je točkasto varjenje določenega pokrova na sicer novem in uvoženem stroju nemogoče, ker ni kontaktne masti in bi bila škoda večja od koristi. Drugi je bil

mnenja, da je vendar možno točkasto variti tudi z navadnim strojem, čeprav nima naprav za regulacijo pritiska, časa in toka. Kljub temu je vse kazalo, da variti ne bo mogoče in ker naprave brez pokrovov ne morejo na trg, plan ne bo izpolnjen. Jaj, kaj bo s faktorjem stimulacije?!

Pa se oglasi mojster ročne delavnice:

»Saj vendar teh pokrovov točkasto ne varimo, saj jih sploh ne varimo, saj jih le krivimo...«

Nauk: Nepoznavanje postopkov tehnologije dela za določene pokrove, zato zastoj in odvečno modrovanje.

»NEKDO« JE UGOTOVIL...

Uvod

Tehnologi pripravljajo tehnološke postopke in dovoljujejo različna odstopanja izdelka proti predpisom in navodilom dokumentacije. Pri nas smo zelo točni, natančni, moderni, strokovni, brezkompromisni, pa se vendar dogodi tudi takšen spodrsrljaj:

Celo vrsto kotev so v galvaniki ponikljali, drugo vrsto pa pocinkali. (Res ne vem, čemu ne bi vse koteve enako površinsko zaščitili; pocinkali ali ponikljali, vendar vse enako!). Pa se je zgodilo, da so v galvaniki koteve (kot se tudi sicer vse prerađo zgodi) zamenjali med seboj. Tiste, ki bi morale biti nikljane, so bile pocinkane in obratno. Kaj zdaj?

Spet »smo« modrovali... (Nikakor ni smo boljši od naših prednikov!) Strokovno »smo« razmišljali tako intenzivno, da je že skoraj kazalo, da je potrebno zavreči več tisoč ponikljanih kotev — saj drugače ne gre! Izmet bo sicer nekaj večji, toda odstotek izmeta itak ni prevelik, (če izgubimo sto tisoč starih dinarjev, pa res ni tako veliko!).

K sreči pa se je le našel »nekdo« ki je ugotovil, da so »ponikljane« koteve le svetlo pocinkane — in spet smo rešili situacijo.

Nauk: Zakaj ne bi modrovali, saj »smo« zaenkrat »vsi« odgovorni!

Bogata sejemska dejavnost v tujini

(Nadaljevanje s 5. strani)
sodelovanja CIS pa skupno na 30 m² razstavnega prostora z izdelki avtoelektrike. Ostala dejavnost tovarn združenega podjetja pa bo, podobno kot tudi na ostalih sejmih in razstavah, prikazana na pogojih in s fotografijami. V okviru poslovnega sodelovanja CIS, bo Iskra najbrže sodelovala tudi na Torinskem sejmu v Italiji.

Zelo reprezentativen bo letošnji nastop Iskre v Moskvi in sicer v samostojnem prikazu telefonije, kinoakustike, avtoizdelkov, kompenzacijskih naprav in elementov, prek »Yugoslavia public« pa spet z merilno tehniko, predvsem pa s šolskim kompletom herjulske tovarne. Tudi tu bo bogata izbira fotografij iz celotne naše proizvodne dejavnosti, kakor tudi prospektnega in propagandnega materiala.

Skoraj enako kot bomo letos razstajali v Brnu, bo videti naš nastop tudi v Budimpešti, kjer bo Iskra nastopila samostojno, v Milano pa kaže, da bodo poslali le vzorčni material in propagandno gradivo v mednarodni informacijski center.

S tem pa seznam Iskrinih nastopov na tujih sejmih in razstavah v letošnjem letu še ni končan. Sodelovali bomo še v Parizu, nadalje Tripoliju, Beirutu ali Damasku. Izmiru in verjetno tudi v Solunu, medtem ko bodo na sejmu v Montrealu razstavili naš novi ozkotračni kinoprojektor, navadni in super ter novejšje izvedbe gramofonov.

Medtem ko se tovarni RIZ in »Rudi Čajavec« vedno bolj ogrevata za možnosti, da bi skupno z Iskro nastopili na sejmih v inozemstvu (o tem teko prav te dni konkretni razgovori med propa-

gandnimi službami), pa se tovarna za elektroniko v Horjulu zanima za možnosti in pogoje sodelovanja s svojo merilno tehniko na sejmu in razstavi v Baslu v Švici, kar naj bi ji propagandna služba po posebnem aranžmanu pripravila, če bodo pogoji za sodelovanje sprejemljivi za tovarno.

Razen tega je bil izdelan konkreten predlog tudi za nekatere Iskrine nastope v ZDA in Kanadi, kar bi bilo še zlasti pomembno za možnost plasmana naših izdelkov na ameriška tržišča, vendar za te nastope še ni dokončnih odločitev.

Za to dovolj široko dejavnost je propagandna služba nujno okrepila sejmsko službo s projektantom in oblikovalcem, kar bo v prihodnje omogočilo razširitev Iskrinih samostojnih nastopov v tujini, kjer se mora naše združeno podjetje čim bolj uveljaviti, saj so v večini primerov domača tržišča postala za naše izdelke že preozka.

Prav tako kot nastopi v inozemstvu, so bogati naši nastopi v letošnjem letu tudi na domačih sejmih in razstavah, vendar o tem kdaj drugič.

-J-

Kako je potekala ...

(Nadaljevanje s 5. strani)

ja 1966, tako da je ta zapoznelost vnesla v poslovanje NO precejšnje težave.

Normalno poslovanje so vrh tega preprečevali še dolgotrajnim dobaviteljem. V preteklem letu nam je uspelo te dolgovne zmanjšati za 6 in pol milijona N dinarjev.

Stanovanja ...

(Nadaljevanje z 6. strani)
rodajni organi skupščine občine Kranj pa teče postopek za razlastitev tega zemljišča.

V nadaljni obdelavi je še del parcel v Stražišču in v Čirčah za individualne graditelje, ki so se na podlagi razpisa prijavili. Teh prijavitelencev je prek 100.

Na področju združne dejavnosti je bilo v letu 1966 tehnično prevzetih 37 gradbenih enot. Istočasno so za vseh 37 gradbenih enot izdelane tudi odločbe o oprostitvi plačila davka za novo zgrajene stanovanjske objekte. Zdaj je v postopku ureditev zemljiškega stanja na Planini in prenos zemljišč iz uprave GIP Gradis na »Elektromehaniko«.

Na področju blokovne gradnje se pripravlja urba-

nizacija starega dela Planine, katerega lastnik je »Elektromehanika«. Na urbaniziranem področju bo na razpolago 355 različnih tipov stanovanj. Predvideno je, da se omenjeno število stanovanj zgradi v več etapah, pač v okviru finančnih možnosti kranjske tovarne.

V preteklem letu je bil izdelan tudi novi Pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev »Elektromehanike«. V zvezi z novim Pravilnikom so v delu tudi vse ostale potrebne tehnične priprave, kot razni formularji, ocenjevalna lista itd.

To je le kratek pregled, kako je bilo in kaj tisti, ki potrebujejo stanovanja, lahko pričakujejo v letu 1967 in delno tudi v naslednjih letih. ABC

Pisma naših bralcev

NASA
INDUSTRIJSKA
PRODAJALNA

Tov. urednik!

V Ljubljani imamo lepo prodajalno, na dobrem prostoru, žal pa imamo v njej nekatere prodajalce, ki se ne zavedajo svoje odgovornosti. To bom skušal opisati z naslednjim primerom:

Dne 13. 1. 1967 sem prišel v Iskrino trgovino. »Dober dan,« sem voščil... Nobenega odgovora ni bilo slišati. Prodajalna je bila prazna; dva prodajalca sta slonela vsak v svojem kotu, tretji pa se je ukvarjal s ploščami... Čakam, končno se je le eden premaknil, toda ust ni odprl.

»Televizor bi kupil,« sem dejal. Nato je stekel vsiljeni razgovor brez najmanjše vljudnosti, brez kakršnegakoli pojasnila, ali kaj podobnega, kar spada k kulturni postrežbi. Končno sem se odločil: »Tega bom kupil,« sem dejal. Hotel sem imeti še ustrezno anteno. Vprašal sem prodajalca, kakšno naj kupim, pa mi je namesto navsveta porinil prospekt. Ko sem zahteval še antensko žico, mi je pojasnil, da jo lahko kupim tudi kje drugje!.. Verjemite ali ne, take postrežbe sem imel dovolj, zato sem prodajalcu pojasnil, da lahko kupim televizor tudi kje drugje...

Tako sem tudi storil, kajti odveč mi je bilo, da bi naredil promet prodajalcu, ki se mu za 270.000 S din skoraj ni ljubilo odpreti ust. Rad bi vedel, kako dolgo bodo odgovorni na PSO še gledali take prodajalce? Dokler jih pa bodo, sem prepričan, da se Iskri ne obeta nič dobrega!

Lado Šebenik
»Aparati« Ljubljana

PROBLEMI,
STARI
PETNAJST LET

Tovariš urednik!

Nisem naklonjen časopisnim polemikam — sodim namreč, da se dá marsikaj urediti tudi na drugačen način. Toda spričo okoliščin želim, da mi odstopite nekaj vrstic v našem glasilu.

Priznati moram, da so članki v rubriki »PISMA BRALCEV« o naši maloprodaji in ljubljanski industrijski prodajalni sprožili živahne komentarje in celo zainteresirali odgovorne faktorje v naši prodajni organizaciji za problematiko naše detajlistične mreže. Po drugi strani pa bi Vam, tov. urednik, nikoli ne privoščil, da bi se znašli v moji koži in odgovarjali za nekaj, kar ima korenine, dolge petnajst let. Razni znanci in prijatelji, dobrohotni in nedobrohotni, mi molijo pod nos naš časopis, češ, kaj ga lomite ti in tvoji sodelavci.

Ker nisem pristaša obrambne politike, odgovarjam na očitke te vrste takole: kot Franc Avbelj se v marsičem strinjam z ugotovitvami čitalcev glede pomanjklivosti v ljubljanski prodajalni, s katerimi se borim že polnih pet mesecev, odkar vodim to prodajno enoto. Precej tega je že urejenega, čeprav ni vidno na prvi pogled. V načrtu so delovne obleke za prodajno osebje, seminarji iz posameznih prodajnih področij, preureditev izložbenih prostorov, izredne akcije in sejmski nastopi — zato ni nič čudnega, če se spričo širokopoteznih načrtov včasih tudi kaj zalomi. Kot poslovodji ene od najpomembnejših prodajal Iskra mi je — zlasti po lanskoletnem poslovnem uspehu — sila neprijetno, ker bije trgovino še vedno slab glas in ker ne morem vzeti v zaščito svojih sodelavcev, ki pa tudi niso edini krivci za vse, nad čemer se sponatika javnost. Ti ljudje niso dobili od Iskre zadostno strokovno in sistematično pomoč, da bi lahko zadovoljivo reprezentirali tolikanj pomembno trgovsko postojanko, ki je ogledalo vsega podjetja. Specifične razmere v naši (in ne samo naši) prodaji so naredile iz obetajočega prodajnega kadra trgovske »nameščencev«, ki se še niso mogli prilagoditi zahtevam reforme in se otresti togosti, ki jo je povzročil dolgotrajni distribucijski sistem prodaje.

Sodobni trgovski učbeniki zanikajo prijeme in metode, na katere smo prisegali še do včeraj: na prodajnih mestih terjajo vsestransko razgledane ljudi, sposobne ustvarjati okrog sebe primerno prodajno atmosfero — pojem, o katerem nimajo jasnih predstav tudi mnogi na odgovornejših mestih. Reforma je približala boj za kupca iz pisarn v trgovske hiše in nenehno zastruje proces prilagajanja tržišču in kupcu. Zato, prosim, naj premisli tisti, ki sodi, da je upravičen zagnati kamen v izložbe naših prodajal.

Osebe naše industrijske prodajalne je prvič začutilo ostrino javnega mnenja, kar je povzročilo burno reakcijo in obilico hude krvi v kolektivu. Morda ne ob najpriimernejšem času — toda nič zato: v muki se spoznajo junaki. Tudi vnaprej bomo hvaležni vsem, ki nas bodo dobrohotno opozarjali na pomanjkljivosti, čeprav ne morem obljubiti, da bo vse »na svojem mestu« v teku enega ali dveh let. Kajti vzgoja terja dolg proces, prevzgoja pa še daljšega. Zadnji čudeži pa so bili uradno registrirani pred kakimi stotimi leti.

Zagotovem pa lahko, da bomo, tako jaz kot sodelavci, storili (ob ustreznih podpori odgovornih zunanjih činitelev) vse kar je v naši moči, da se stanje popravi in da ne bomo dali povoda za negodovanje naših kupcev.

Bralce in vse kupce pa naprošam, da mi zapažene pomanjkljivosti javljajo (osebno ali prek tel. št. 21-366) na moje delovno mesto v Iskrini prodajalni — Ljubljana — kjer sem vsak dan od 6. do 12. ure in od 16. do 18.30.

Franc Avbelj
poslovodja IP Ljubljana,
tel. 21-366

POZDRAV IZ DEBRA

Tov. urednik

Zahvaljujem se za redno pošiljanje časopisa »Iskra«, ki sem ga redno prebiral, saj sem iz vsebine zvedel, kaj se v ISKRI dogaja. Ker bom v februarju odslužil vojaški rok in se bom verjetno spet zaposlil v Iskrini tovarni v Železnikih, kjer sem bil prej zaposlen, bom časopis dobival tam, zato ga na V. P. ni več treba pošiljati.

Lep pozdrav uredništvu in vsem članom kolektiva »Iskra«, posebno pa kolektivu v Železnikih.

Janez Rovtar

Ob izgube drage mame FRANČIŠKE ZIHERL

se najlepše zahvaljujeva ožjim sodelavcem v DE »Montaža števec« in DE »Umečne mase« v kranjski tovarni za izraze sožalja in podarjena venca.

Minka Ziherl in
Francka Rozman

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko teletkomunikacije elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhajata tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in kličelji: »ČP Gorenjski tisk« Kranj